جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
سه‌شنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۴ - ۲۲ ذی‌القعده ۱۴۴۶
سال بیست‌وهفتم- شماره ۷۳۰۹ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

اجتماعی

دوگانه‌سازی غلط دولت در سیاست‌های فرزندآوری

● زهرا چیذری | خبرنگار گروه اجتماعی

هر چند کاهش ۷ درصدی رشد جمعیت در سال ۱۴۰۳ نسبت به ۱۴۰۲ خودش گویای بخش مهمی از واقعیت‌های جمعیتی کشور بود، اما تفسیر مبسوط‌تر این ماجرا را در همایش روز ملی جمعیت از زبان دبیر ستاد ملی جمعیت و معاون اجرایی رئیس‌جمهور شاهد بودیم؛ اینکه بر اساس یک پیمایش ملی، ۷۷ درصد از زوجین در سنین باروری تمایلی به فرزندآوری نداشته‌اند و نرخ باروری به ۱/۴۴ کاهش پیدا کرده و از نرخ جایگزینی یعنی ۲/۱ و به باور برخی جمعیت‌شناسان ۲/۵ فاصله معناداری دارد. باروری سطح جانشینی، طبق تعریف عبارت است از سطحی از باروری مورد نیاز که جمعیت قادر باشد خود را جایگزین کند. در چنین شرایطی و درست در روز ملی جمعیت همچنان سیاسی‌کاری بر نگاه علمی و کارشناسی غلبه دارد و معاون اجرایی رئیس‌جمهور و رئیس ستاد ملی جمعیت که خودش از پایه‌گذاران غربالگری است، در حالی از حذف غربالگری در قانون جوانی جمعیت انتقاد می‌کنند که به گفته رئیس فراکسیون جمعیت مجلس در قانون جوانی جمعیت غربالگری نه فقط حذف نشده، بلکه ضابطه‌مند شده و حتی تحت حمایت بیمه هم قرار گرفته‌است! | صفحه ۳

توان رهگیری و انهدام پرنده‌های دشمن ۵ برابر شد

● رحیم زیادعلی | دبیر گروه سیاسی

سرلشکر باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح: امروز شاهد ارتقای چشمگیر توان و آمادگی پدافند هوایی کشور هستیم. در بخش‌هایی ما نسبت به سال گذشته تا پنج برابر افزایش سامانه‌های راداری و مراقبتی، کشف و شناسایی تحرکات بیگانه را داشته‌ایم و توانمندی‌های پدافند هوایی در سامانه‌های اجرای آتش در رهگیری و در انهدام پرنده‌های متجاوز بعضاً دو تا سه برابر ارتقا داشته است | صفحه ۲

علی حدادی اصل | مهر

سخنگوی وزارت خارجه: غنی‌سازی کار فانتزی نیست

■ اسماعیل بقایی در آخرین جلسه هفتگی با خبرنگاران در اردیبهشت‌ماه به پرسش‌های متنوعی درباره روند جاری مذاکرات هسته‌ای غیرمستقیم با طرف امریکایی پاسخ داد. این دیپلمات ارشد ایرانی به صراحت تأکید کرد: «ما در مورد غنی‌سازی در داخل خاک ایران از کسی اجازه نمی‌گیریم و امریکا در جایگاهی نیست که در مورد حق یک کشور در ارتباط با این موضوع که در معاهده منع اشاعه نیز آمده است بخواهد مجوز صادر کند یا نه.» وی با اشاره به توحش صهیونیست‌ها در منطقه گفت: «از طرف دیگر شما نمی‌توانید در عین حال که متحد شما در منطقه از سلاح‌های کشتار جمعی و هسته‌ای برخوردار است و اقدام به اشغالگری می‌کند، آن را نادیده بگیرید و از کشوری که عضو معاهده منع اشاعه است و سابقه هیچ‌گونه تعرضی ندارد و برنامه هسته‌ای‌اش صلح‌آمیز است انتظار داشته باشید که برنامه هسته‌ای خود را تعطیل کند. این یک درخواست غیرمنطقی و غیرقانونی است.» اسماعیل بقایی خاطرنشان کرد: «موضوع غنی‌سازی، به عنوان بخشی از چرخه طبیعی هسته صنعت هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، به هیچ عنوان قابل مذاکره نیست. غنی‌سازی یک امر فانتزی نیست که از ایران بخواهیم متوقف یا تعلیق کند | صفحه ۱۵

دنده معکوس گازوئیل در میدان قاچاق

■ گازوئیل، این طلای سیاه جاده‌ها، سال‌هاست که قربانی قاچاق سازمان‌یافته می‌شود؛ میلیون‌ها لیتر از این سرمایه ملی روزانه از مرزها خارج می‌شود بی‌آنکه سودی برای اقتصاد کشورمان داشته باشد. اما حالا دولت با اجرای طرحی هوشمندانه و هدفمند، مسیر را تغییر داده است. بر اساس مصوبه هیئت وزیران، عرضه گازوئیل به سه نرخ انجام می‌شود: سهمیه‌ای ۳۰۰ تومان، نیمه‌یارانه‌ای حدود ۱۵هزار تومان و نرخ آزاد حدود ۳۰ هزار تومان. این نظام جدید با تکیه بر سامانه برخط بارنامه، یارانه را تنها به کامیون‌های سنگین فعال در مسیرهای قانونی اختصاص می‌دهد. در نتیجه، قاچاقچیان دیگر نمی‌توانند از گازوئیل ارزان بهره‌مند شوند و ناچار به خرید با نرخ واقعی‌اند؛ این یعنی کاهش چشمگیر قاچاق و صرفه‌جویی میلیاردی برای کشور. این اقدام هوشمندانه هم در راستای صیانت از منابع ملی است و هم گامی مؤثر در جهت عدالت یارانه‌ای و اصلاح نظام توزیع انرژی | صفحه ۱۲

عملیات آزادسازی اسرای اسرائیلی دوباره ناکام ماند

■ درحالی که رژیم صهیونیستی به انواع تجهیزات پیشرفته اطلاعاتی مجهز است، در باریکه کوچک غزه شکست‌های زیادی را در عرصه نظامی و اطلاعاتی متحمل شده است. کابینه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر صهیونیستی که به هیچ‌وجه حاضر نیست در ازای آزادی اسرایش امتیازاتی را به گروه‌های مقاومت فلسطین بدهد، برای چندمین بار شانس خود را برای آزادی اسرا و کسب اطلاعات از مخفیگاه آنها امتحان کرد اما این بار هم شکست خورد. منابع فلسطینی گزارش دادند که رژیم صهیونیستی شامگاه یک‌شنبه با اجرای عملیاتی تحت عنوان «ارابه‌های گدعون» در شهر خان‌یونس واقع در جنوب غزه، به‌دنبال آزاد کردن اسرای صهیونیست بود اما این عملیات به شکستی آشکار منجر شد. طبق گزارش المیادین، در جریان این عملیات، بیش از ۴۰ نوبت بمباران هوایی در بازه زمانی بسیار کوتاه بر مناطق مختلف خان‌یونس صورت گرفت، اما به اذعان رسانه‌های صهیونیستی، هیچ‌یک از زندانیان صهیونیست آزاد نشدند | صفحه ۱۵

شهاب‌قیومی | مهر

توقیف چندین ساله وسایل نقلیه مردم حق‌الناس و ضمان‌آور است

■ رئیس قوه قضائیه: شمار قابل توجهی از وسایل نقلیه توقیفی در پارکینگ‌های استان مازندران موجود است، برخی از آنها حدود ۱۰ سال است تعیین‌تکلیف نشده‌اند! این مقوله باید هر چه زودتر، نه فقط در استان مازندران بلکه در سراسر کشور تعیین‌تکلیف شود، به هیچ وجه روا نیست که وسایل نقلیه مردم که در زمره دارایی آنهاست مدت‌ها در پارکینگ‌ها بماند و مستهلک شود، این مقوله، حق‌الناس و ضمان‌آور است. بعضاً گفته می‌شود که صاحبان این وسایل نقلیه، مشخص نیستند! سؤال من آن است که مگر وقتی این وسایل را توقیف می‌کنید، صاحبان‌شان معلوم نیستند؟! در همان زمان توقیف که صاحبان‌شان معلوم و پیدا هستند، پس از سیر قانونی، باید آنها را تعیین‌تکلیف کنید و اجازه ندهید این قضیه مشمول مرور زمان شود | صفحه ۲

آثار اشتباهی به جای سینمای اجتماعی

● مصطفی شاه‌کرمی | خبرنگار گروه فرهنگی

■ آمارهای متنوعی که از فروش فیلم‌های سینمایی کشور ارائه می‌شود، اغلب نشان می‌دهد فیلم‌هایی که در ژانر طنز و کمدی ساخته شده‌اند، بیشتر مورد اقبال مردم هستند. این در حالی است که سینمای اجتماعی ما به دلایل متنوعی نمی‌تواند مخاطب را به سالن‌های سینما بکشاند، دلایلی مانند عدم واقع‌نمایی از واقعیات جامعه و همچنین فیلمنامه‌های ضعیف. در واقع ما شاهد یک سینمای اشتباهی و جعلی به جای سینمای اجتماعی هستیم که نه به سود مردم است و نه به سود جریان سینمایی کشورمان. فروش سینماهای کشورمان تابعی از عوامل مختلف است که ژانر کمدی و طنز به عنوان یکی از ارکان انگیزشی و اثرگذار در جذب مخاطب سهم قابل توجهی از این فروش را به خودش اختصاص می‌دهد. از طرفی دیگر چند سالی است فیلم‌های سینمای اجتماعی با وجود داشتن بازیگران شناخته‌شده در گیشه، فروش خوبی را تجربه نمی‌کنند | صفحه ۱۶

یادداشت سیاسی

رسول سنائی‌راد

«شهید رئیسی» الگویی برای حکمرانی

شهید رئیسی در شرایطی سکان اجرایی کشور را به دست گرفت که اوضاع اقتصادی چندان سامانی نداشت و در مقابل، توقعات و انتظارات مردم هم از کارگزاران و مسئولان نظام بیشتر شده و گله‌مندی‌هایی نسبت به سیره حکمرانی آنان تا حد فرسایش سرمایه اجتماعی نظام پدید آمده بود. در چنین وضعیتی آیت‌الله رئیسی با برخورداری از مجموعه‌ای از فضایل و قابلیت‌های فکری، اعتقادی و رفتاری، الگویی از مدیریت و حکمرانی را پیاده ساخت که پژواک و تکرار همان اسطوره‌های بزرگ همچون شهیدان رجایی و چمران به حساب می‌آمد | صفحه ۲

یادداشت بین‌الملل

هادی محمدی

از رؤیاهای ویتکاف تا واقعیت حقوق ایران در مذاکره

اینکه ویتکاف برای خبرسازی در مورد مذاکرات مرحله پنجم، زیاده‌گویی می‌کند، تاکتیک نخ‌نمایی برای چانه‌زنی است. موضوع مذاکراتی از سوی ایران، این بار به اندیشه‌های غرب‌زدگی متکی نیست و مطالبه‌گر است | صفحه ۱۵

یادداشت اقتصادی

وحید عظیم‌نیا | دبیر گروه اقتصادی

جای خالی شایسته‌گزینی!

اقتصاد کشورمان همچنان در چاله‌ای عمیق از تصمیمات نادرست و سیاست‌های بی‌اثر گرفتار است، اما کشور ما با منابع عظیم انسانی و طبیعی‌اش ظرفیت‌های بسیاری برای پیشرفت دارد. ایران‌مان در مقایسه با بسیاری از کشورهای منطقه از نظر منابع طبیعی، نیروی انسانی تحصیلکرده و ظرفیت‌های علمی و فنی در جایگاه بالایی قرار دارد. تنها چیزی که لازم است، مدیریت شایسته و کارآمد است؛ مدیریتی که بتواند منابع را بهینه مصرف کند، به پروژه‌های نیمه‌تمام جان دهد و بیش از هر چیز، اعتماد مردم را بازگرداند. این‌طور نیست که شایسته‌گزینی تنها به مدیران ارشد محدود باشد. این اصل باید در تمام لایه‌های اقتصادی جاری شود | صفحه ۴

یادداشت حوادث

حسین فصیحی | دبیر گروه حوادث

کل کل با کله!

این روزها فیلمی از سرقت کله از مغازه کله‌پاچه‌فروشی در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شود. محل حادثه مشخص نیست و هیچ خشونتی هم در این عمل مجرمانه دیده نمی‌شود. سارق، پسری جوان است که وارد مغازه می‌شود و در حیرت کله‌پز و دو شاگردش کله را برمی‌دارد و فرار می‌کند و ماجرا به همین‌جا ختم می‌شود. این اتفاق سبب شد کاربران موضوعات بسیاری را به اشتراک بگذارند، از جمله اینکه موضوع می‌تواند کل کل بین چند نوجوان یا جوان در انجام کاری باشد که به هر صورت عملی مجرمانه محسوب می‌شود. این موضوع در سابقه تاریخی و زیرپوست شهر جریان دارد، با این حال اتفاق مورد نظر هم می‌تواند رویدادی از همان دست تلقی شود | صفحه ۱۴

یادداشت ورزشی

فریدون حسن | دبیر گروه ورزشی

دیگر سندسازی جواب نمی‌دهد

«کنفدراسیون فوتبال آسیا پس از بررسی اسناد و مدارک مالی سال‌های گذشته استقلال و پرسپولیس به محتویاتی دست یافت که ممکن است به زودی تصمیم برای حذف این دو باشگاه را علنی کند.» این خبری بود که دیروز روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفت. پرسپولیس خیالش راحت است که فعلاً خبری از آسیایی شدنش نیست و استقلال هم شاید به این تصور مانده که اگر قهرمان جام حذفی شود و به لیگ دسته دوم آسیا راه یابد می‌تواند مثل همیشه با سندسازی خود را حرفه‌ای نشان دهد اما تمام اینها خیالی باطل است و این بار گویا ماجرا با سال‌های قبل متفاوت است | صفحه ۱۳

شهید رئیسی گفت

اگر کسی مرا برای ریاست خبرگان مطرح کند حتماً مخالفت خواهم کرد

بازخوانی نقش مدیریتی شهید رئیسی در مجلس خبرگان، قوه قضائیه و دولت در گفت‌وگوی جوان با آیت‌الله عباس کعبی

بختیاری، رئیس کمیته امداد در گفت‌وگو با «جوان»:

آیت‌الله رئیسی با قوت ایمان به مرز شهادت رفت

رضا مرادصحرایی، عضو کابینه دولت سیزدهم:

آموزش‌وپرورش در دولت شهید رئیسی از مسئله به اولویت یک تبدیل شد

انسیه خزعلی، معاونت زنان و خانواده دولت سیزدهم:

همه دستگاه‌ها بازوی عملیاتی معاونت زنان بودند

محمدمهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد دولت سیزدهم:

«نمی‌شود» برای او معنایی نداشت

یادداشت مدیر مسئول

مقام توحیدی ابراهیم

■ هرچند بدخواهان شهید آیت‌الله رئیسی با گزاره‌هایی چون «یکپارچگی حاکمیت» کوشیدند مزیت‌های الگوی مدیریتی او را به حاشیه ببرند، اما نمی‌توان این واقعیت را انکار کرد که یکی از دلایل اصلی موفقیت‌های گوناگونش (به‌رغم کوتاهی دوران خدمت)، تن‌ندادن به این دوگانه‌ها و بازگشت به مسیر توحیدی اصیل نظام و انقلاب بود. فضیلت خاص «مقام ابراهیم» همین توحید و وحدت‌گرایی بود. چه‌بسا اگر تقدیر الهی به‌گونه‌ای دیگر رقم می‌خورد و مردم ایران از وجود این «شهید خدمت» محروم نمی‌ماندند، برکات این یگانگی گفتمانی و مدیریتی برای کشور و ملت نیز بیشتر عیان می‌شد.

«مقام ابراهیم» ویژه نامه روزنامه جوان به مناسبت اولین سالگرد شهید رئیسی

صفحات ۷ الی ۱۱

گفت‌وگوی «جوان» با کارشناس استعدادیابی

مرگ خلاقیت و رویاها با کنکور

مجتبی مصطفایی، روانشناس و کارشناس استعدادیابی در گفت‌وگو با «جوان»: زمانی که کنکور به مرگ و زندگی تبدیل می‌شود، دیگر وقتی برای تفکر خلاق باقی نمی‌ماند

● مهسا گربندی | خبرنگار گروه اجتماعی

چشمانی خسته، دستانی بی‌رمق، و سری که روی دسته صندلی رها شده‌است؛ این تصویر، فریادی خاموش است که چندی پیش از آزمون کنکور (۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ماه) منتشر شد و نسلی را نشان می‌داد که ۱۲ سال تحصیلی را گذرانده، اما نه برای کشف استعدادهایش و نه برای یادگیری مهارت‌های زندگی، بلکه برای موفقیت در آزمونی که هیچ تضمینی برای آینده‌اش ندارد!

■■■

داوطلبان کنکور، همان نوجوانانی که روزی با شور و شوق، آرزوهایشان را نقاشی می‌کردند، سر جلسه‌ای نشستند که قرار بود آینده‌شان را رقم بزند، اما تصاویری که از این آزمون منتشر شد، حقیقت تلخی را برملا کرد؛ حقیقتی که نادیده گرفته می‌شود.

این سؤال مهمی است که سیستم آموزشی چه بر سر استعدادهای آنها آورده؟ آیا موفقیت واقعاً در گرو چند ساعت آزمون تستی و حتی قبل از آن، امتحانات نهایی است؟ یا باید مسیر را به‌گونه‌ای تغییر دهیم که هر دانش‌آموز، با توانایی‌ها و استعدادهای خودش رشد کند و در مسیری قدم بگذارد که بدان علاقه دارد و می‌تواند در آن موفق شود؟!

■ در جهان، آموزش برای شکوفایی است؛ اما در ایران؟

در بسیاری از کشورهای دنیا، آموزش فقط به حفظ کردن فرمول‌ها و تست‌زنی خلاصه نمی‌شود. آنها از همان سال‌های نخست تحصیل، مسیر یادگیری هر کودک را بر اساس استعدادهای فردی‌اش شکل می‌دهند. در کلاس‌های درس، دانش‌آموزان صرفاً شنونده معلم نیستند؛ بلکه تجربه می‌کنند، کشف می‌کنند و مهم‌تر از همه، یاد می‌گیرند، اما در ایران، ۱۲ سال تحصیلی دانش‌آموزان در یک مسیر یکنواخت و تکراری سپری می‌شود، مسیری که حفظیات در آن حرف اول را می‌زند و البته یک هدف مشخص دارد؛ موفقیت در آزمون‌های پی در پی، امتحانات نهایی و در نهایت کنکور! به همین دلیل است که عمده محصلان یاد نمی‌گیرند چگونه مهارت‌های خود را پرورش دهند، چطور خلاق باشند، یا چطور مشکلات واقعی زندگی را حل کنند. بیشتر آنچه به آنها آموزش داده می‌شود، تکنیک‌های تست‌زنی و موفقیت در آزمون‌ها است، نه تفکر انتقادی، نه مهارت‌های عملی، نه راه‌های شناخت بهتر خودشان. به همین دلیل اگر از عمده دانش‌آموزان بپرسید استعداد واقعی‌شان چیست و در این سال‌ها چه یاد گرفتند، بسیاری از آنها پاسخی برای این سؤال ندارند.

پرواضح است که کنکور همه چیز را بلعیده است. استعدادها، مهارت‌ها، انگیزه‌ها، و حتی علاقه‌های شخصی دانش‌آموزان در سایه این آزمون و دیگر آزمون‌های تعیین شده برای دانش‌آموزان، محو شده‌است. بی‌تردید چنین نظام آموزشی نه‌تنها انگیزه یادگیری را از دانش‌آموزان می‌گیرد، بلکه آنها را برای آینده‌ای نامطمئن و مبهم آماده می‌کند. بسیاری از فارغ‌التحصیلان، پس از سال‌ها تحصیل، متوجه می‌شوند که هیچ مهارت واقعی‌ای برای ورود به بازار کار ندارند!

■ بحرانی عمیق

تصاویری که از جلسه کنکور منتشر شده‌اند، فراتر از چند دانش‌آموز خسته و خواب‌آلود هستند. آنها نشان‌دهنده یک بحران عمیق‌ترند. مجتبی مصطفایی، روانشناس و کارشناس استعدادیابی در این رابطه به «جوان» می‌گوید: «این تصاویر نه فقط نشان‌دهنده وضعیت داوطلبان کنکور، بلکه نمایشگر سقوط اعتبار نظام آموزشی هستند. وقتی چنین عکس‌هایی در فضای عمومی منتشر می‌شوند، اعتماد جامعه نسبت به سیستم آموزشی کم‌رنگ می‌شود. دانش‌آموزانی که در آینده قرار است وارد این چرخه تحصیلی شوند و والدینی که نگران آینده فرزندانشان هستند، با دیدن چنین صحنه‌هایی، بیش از پیش، نسبت به کل این ساختار دلسرد می‌شوند.»

بقیه در صفحه ۳